

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาว่าขบวนการเวสสันดรชาดก พระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกฤตนิจ คณะฤกษ์
สาขาวิชา	ภาษาไทย
ภาควิชา	ภาษาไทย
ปีการศึกษา	๒๕๔๒

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าขบวนการเวสสันดรชาดก พระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสในด้านเนื้อเรื่อง ที่มาของเนื้อเรื่อง ศิลปะการประพันธ์ และศิลปะการใช้ภาษา เนื้อหาของวิทยานิพนธ์แบ่งเป็น ๕ บท คือ บทที่ ๑ เป็นบทนำแสดงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ตลอดจนความมุ่งหมายและขอบเขตของการวิจัย บทที่ ๒ ศึกษาพระประวัติและพระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส บทที่ ๓ วิเคราะห์เนื้อเรื่องและที่มาของเนื้อเรื่อง โดยเปรียบเทียบกับเรื่องเวสสันดรชาดกในวรรณคดี (นิบาตชาดกในสมัยวรรณคดี) เป็นหลัก บทที่ ๔ ศึกษาศิลปะการประพันธ์และศิลปะการใช้ภาษาในว่าขบวนการเวสสันดรชาดก พระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส และบทที่ ๕ เป็นการสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่า เนื้อเรื่องและการดำเนินเรื่องของว่าขบวนการเวสสันดรชาดก พระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส เหมือนกับเรื่องเวสสันดรชาดกในวรรณคดีเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงรายละเอียดเท่านั้นที่แตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงใช้วิธีการปรับเนื้อเรื่อง ๕ วิธี ได้แก่ การเพิ่มเหตุการณ์ในเนื้อเรื่อง การตัดเหตุการณ์ในเนื้อเรื่อง การเพิ่มรายละเอียดของเนื้อเรื่อง การตัดรายละเอียดของเนื้อเรื่อง และการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของเนื้อเรื่อง โดยทรงใช้วิธีการเพิ่มรายละเอียดของเนื้อเรื่องมากกว่าวิธีอื่นๆ ว่าขบวนการเวสสันดรชาดก พระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสมีที่มาจากหลายแหล่ง คือ จากมหาชาติคำหลวง กาพย์มหาชาติ ว่าขบวนการเวสสันดรชาดกสำนวนอื่น ๆ และจากพุทธ-

ประวัติ ด้านศิลปะการประพันธ์ ทรงใช้กลบทถึง ๔ ชนิดแทรกในคำประพันธ์ยาว ด้าน
ศิลปะการใช้ภาษา ทรงสร้างและสรรคำใช้เป็นพิเศษ ทรงใช้โวหารภาพพจน์หลายชนิด และ
ทรงใช้พรรณนาโวหารและบรรยายโวหารเป็นโวหารสำคัญในการดำเนินเรื่อง